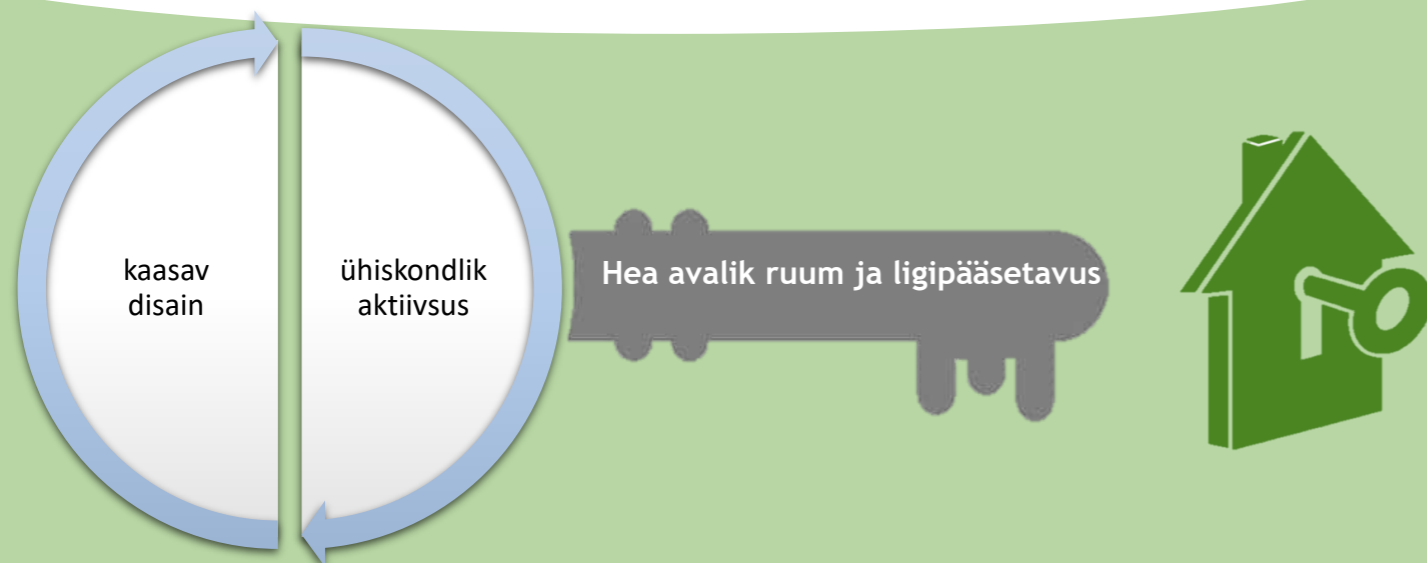

Võtmeprobleemid

- ✓ Arenduskeskuse koordineerimisel tegutseb Võru maakonna kaasava disaini ja teeninduse arendamise töögrupp
- ✓ Läbi parimate praktikate tutvumise on leitud lahendused eluruumide tõhusamaks kohandamiseks, asutuste ligipääsetavuse kaardistamiseks ja info esitamiseks ning transpordi parandamiseks
- ✓ Nelja aasta pärast on omavalitsustes juhtumikorraldaja ja kogemusnõustaja ametikohad
- ✓ Nelja aasta pärast on Võru maakonna omavalitsustel selge arusaam, kuidas *Caremate* ja *Helpifici* veebiplatvormid ja jagamismajandusel põhinevad algatused sobituvad avalike teenuste osutamisse
- ✓ Loodud on juhendmaterjalid erivajadusega inimeste kaasamise võimaluste ja tingimuste parandamiseks ühiskondlikus elus, sealhulgas hariduses, tööturul

Olulised eeldused

- ✓ Teadlikkus ja oskus teemat märgata ja arvestada
- ✓ Soov murega tegeleda
- ✓ Erivajadusega inimesed on oodatud ühiskonnaelu tegevustesse ja nende vajadustega on arvestatud
- ✓ On loodud arusaam, et ka erivajadusega kliendi ja turisti vajadustega tasub olla kursis ja püüda arvestada
- ✓ Toetada erivajadusega inimeste harjumust olla kaasatud ja ühiskondlikult aktiivne
- ✓ Suurendada erivajadusega inimeste teadlikkust erinevatest algatustest, teenustest
- ✓ Tegevuste lisamine tegevuskavadesse ja eelarvetesse – hea näide TTÜ, kus tehtud teadlikke samme ligipääsetavuse arendamiseks samm-sammult
- ✓ Suurem tähelepanu koduteenustele mitte hooldekodudele. Kodus asjatamine on mõnus ja turvaline ka suurema abivajaduse puhul
- ✓ Kaasata toetavate teenuste loomisesse rohkem kogukonna ressursse. Toetada sotsiaalset ettevõtlust

Lahendused

- Nii avaliku ruumi (ka elumajade) ja veebiruumi kavandamisel rakendatakse läbivalt kõiki kaasava elukeskkonna kavandamise ja loomise põhimõtteid
- Koolitada omavalitsuste avaliku ruumi planeerijaid ja ettevõtjaid (iseäranis turismiga tegelevaid) kaasava disaini ja teeninduse teemadel. Luua maakonnas vastavasisuline töörühm, kes kutsub ellu sellekohaseid algatusi, nt veebi või hoopis loodusradade ligipääsetavuse arendamiseks
- Leida parim viis Võru maakonna asutuste ligipääsetavuse kaardistamiseks ja info avalikustamiseks elanikele ja külalistele Tallinna linna eeskujul (hea näide on MTÜ Ligipääsetavuse Foorum)
- Mobiilsusega seotud heade praktikate rakendamine. Näiteks Pärnumaa Ühistranspordikeskuse eeskujul – läbivalt madalapõhjaline bussipark ja maakonnaülene sotsiaaltransport

Probleem 1 Universaalse disaini põhimõtete rakendamine avalikus ruumis pole levinud:

- 1) Erivajadusega inimeste mobiilsus on piiratud
- 2) Elumajad ei vasta universaalse disaini nõuetele
- 3) Avalik ruum ja seal pakutavad teenused pole kõigile kasutatavad
- 4) Veebiruum pole alati vaegnägijatele kasutatav

Probleem 2 Erivajadusega inimeste ühiskondlik aktiivsus on väga madal, olukorda leevendavaid algatusi pole piisavalt:

- 1) Iseseisvust ja aktiivsust toetavad teenused pole laialdaselt kasutusel. Abivajaduse katmine on lähedaste õlul
- 2) Toetavate teenuste loomisesse pole kogukonna ressursse kaasatud
- 3) Erivajadusega inimeste aktiivsus ja kaasatus tööturul on madal

Lahendused

- Juhtumikorraldajate ametikohtade loomine ja kogemusnõustamise laiem kasutamine Võru maakonnas, soodustades abi jõudmist abivajajani kiiremini ja tõhusamalt
- Kogukondlikke hoolekande teenuste osutamisse sulandada ka jagamismajanduse ja sotsiaalse ettevõtluse lahendusi nagu näiteks *Helpific* ja *Caremate*
- Uute hoolekande teenuste osutajate turule tulemiseks luua toetav rahastusmudel ja korraldada rohkem sotsiaalse ettevõtluse konkursse
- Kaardistada Võru maakonnas erivajadusega inimeste võimalused osalemiseks ühiskondlikus elus, sh hariduses ja tööturul. Luua soovitusi/juhendeid asutustele, kes saaksid soosida nende võimaluste suurendamist